

PODSTAWOWE WSKAŹNIKI EKONOMICZNO-FINANSOWE

według stanu z dnia 2.01.2023 r.

MINIMALNE WYNAGRODZENIE

• od 01.01. do 30.06.2023 r.	3.490,00 zł
• od 01.07. do 31.12.2023 r. (średnie w 2023 r. to 3.545 zł – wzrost do 2022 r. o 18%)	3.600,00 zł
• od 01.01. do 31.12.2022 r. (wzrost do 2021 r. o 7,5%)	3.010,00 zł

MINIMALNA STAWKA GODZINOWA ZA ZLECENIE

• od 01.01. do 30.06.2023 r.	22,80 zł
• od 01.07. do 31.12.2023 r. (średnia w 2023 r. to 23,15 zł/godz. – wzrost do 2022 r. o 18%)	23,50 zł
• od 01.01. do 31.12.2022 r. (wzrost do 2021 r. o 7,6%)	19,70 zł

NAJNIŻSZE WYNAGRODZENIE

• od 01.01.2001 r. (bezterminowo)	760,00 zł

PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIE (W KWARTALE)

• w II kw. 2022 r. – 6.156,25 zł	• w III kw. 2022 r. – 6.480,67 zł

PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIE W GOSPODARCE NARODOWEJ (ZA ROK)

• 2022 r. (wzrost o 4,6% do 2021 r.) – 5.922 zł	• 2023 r. (planowane – wzrost do 2022 r. o 17,1%) – 6.935 zł

PRZECIĘTNE MIES. WYNAGR. W SEKTORZE PRZEDSIĘB. Z ZYSKIEM W KWARTALE

• w II kw. 2022 r. – 6.566,15 zł	• w III kw. 2022 r. – 6.739,42 zł

KWOTA BAZOWA (od 01.03.2022 r. do 28.02.2023 r.)

• 4.944,79 zł (wzrost do poprzedniej o 9,6%)	• 24% kwoty bazowej 1.186,75 zł

WSKAŹNIK WALORYZACJI EMERYTUR I RENT ORAZ ZASIŁKÓW I ŚWIADCZEŃ PRZEDEMERYTALNYCH

• od 01.03.2022 (dla świadczeń przyznanych do 28.02.2022 r.)	o 7,00%

LIMITY DOPUSZCZALNYCH MIESIĘCZNYCH PRZYCHODÓW DLA EMERYTÓW I RENCISTÓW (70% i 130% PRZECIĘTNEGO MIESIĘCZNEGO WYNAGRODZENIA)

• Za rok 2022:	51.069 zł (70%)	94.842 zł (130%)
• Miesięcznie w roku 2022 i 2023		
– od 01.01.2022 do 28.02.2022 r.	3.960,20 zł (70%)	7.354,50 zł (130%)
– od 01.03.2022 do 31.05.2022 r.	4.196,60 zł (70%)	7.793,70 zł (130%)
– od 01.06.2022 do 31.08.2022 r.	4.364,70 zł (70%)	8.105,80 zł (130%)
– od 01.09.2022 do 30.11.2022 r.	4.309,40 zł (70%)	8.003,20 zł (130%)
– od 01.12.2022 do 28.02.2023 r.	4.536,50 zł (70%)	8.424,90 zł (130%)

UWAGA! Przychody emeryta (do osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego) i rencisty (bez względu na wiek) przekraczające podane wyżej wielkości powodują odpowiednio zmniejszenie (przekroczenie 70%) bądź zawieszenie emerytury, renty (przekroczenie 130%).

KWOTY MAKSYMALNEGO ZMNIEJSZENIA EMERYTURY I RENTY PRZY OSIĄGANIU PRZYCHODU POWYŻEJ 70% DO 130% PRZECIĘT. WYNAGR. (od 1.03.2022 r. do 28.02.2023 r.)

• dla emerytury lub renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy	691,94 zł
• dla renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy	518,99 zł
• dla renty rodzinnej, do której uprawniona jest jedna osoba	588,19 zł

ZASIŁKI I ŚWIADCZENIA RODZINNE

• Zasiłki rodzinne w zależności od wieku dziecka miesięcznie na dziecko (od 01.11.2020 r.): – do ukończenia 5 lat – 95,00 zł – powyżej 5 do 18 lat – 124,00 zł – powyżej 18 do 24 lat – 135,00 zł	
• Świadczenie pielęgnacyjne – miesięcznie (od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r.)	2.458 zł
• Zasiłek pielęgnacyjny – miesięcznie (od 01.11.2019 r.)	215,84 zł
• Jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia dziecka – tzw. „becikowe” (od 01.01.2013 r. – w zależności od dochodu, tj. jeśli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza 1.922 zł)	1.000,00 zł
• Jednorazowy zasiłek z tyt. urodzenia się dziecka niepełnosprawnego (od 01.01.2017 r. – bez względu na dochód)	4.000,00 zł

INNE ZASIŁKI I ŚWIADCZENIA

• Zasiłek pogrzebowy (od 01.03.2011 r.)	4.000 zł
• Zasiłek dla bezrobotnych (przyznawane od 01.06. 2022 r. do 31.05.2023 r.): – przez pierwsze trzy miesiące: – obniżony (80%) 1.043,28 zł – podstawowy (100%) 1.304,10 zł – podwyższony (120%) 1.564,92 zł – w kolejnych miesiącach: – obniżony (80%) 819,28 zł – podstawowy (100%) 1.024,10 zł – podwyższony (120%) 1.228,92 zł	
• Świadczenie przedemerytalne (przyznawane od 1.03.2022 r. do 28.02.2023 r.)	1.350,70 zł
(przyznawane od 1.03.2023 r. do 29.02.2024 r.)	1.600,70 zł
• Świadczenie pieniężne dla działaczy opozycji antykomunistycznej i osób represjowanych – miesięcznie (od 01.03.2022 r. do 28.02.2023 r.)	492,74 zł

NAJNIŻSZE EMERYTURY I RENTY (do 28.02.2023 r. i od 01.03.2023)

• Emerytura, emerytura pomostowa, nauczycielskie świadczenie kompensacyjne, renta za całkowitą niezdolność do pracy (dawna I i II gr.) oraz renta rodzinna: 1.338,44 zł (do 28.02.2023 r.)	1.588,44 zł (od 01.03.2023 r. do 29.02.2024 r.)
• Renta za częściową niezdolność do pracy (dawna III grupa) 1.003,83 zł (do 28.02.2023 r.)	1.191,33 zł (od 01.03.2023 r. do 29.02.2024 r.)
• Wypadkowa renta za całkowitą niezdolność i wypadkowa renta rodzinna 1.606,13 zł (do 28.02.2023 r.)	1.906,13 zł (od 01.03.2023 r. do 29.02.2024 r.)
• Wypadkowa renta za częściową niezdolność do pracy 1.204,60 zł (do 28.02.2023 r.)	1.429,60 zł (od 01.03.2023 r. do 29.02.2024 r.)
• Renta socjalna 1.338,44 zł (do 28.02.2023 r.)	1.588,44 zł (od 01.03.2023 r. do 29.02.2024 r.)

ODPISY NA ZAKŁADOWY FUNDUSZ ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH ZA ROK 2022 i 2023

• Obowiązkowe: – podstawowy na etat (37,5% od kwoty 4.434,58 zł, tj. od przec. w II półr. 2019 r.)	1.662,97 zł
– zwiększony na etat wykonującego prace w szczególnych warunkach lub prac o szczególnym charakterze (50% od kwoty jak przy podstawowym)	2.217,29 zł
– na jednego pracownika młodocianego (w I, II, i III roku nauki – 5%, 6%, 7% od kwoty jak podstawowy): 221,73 zł; 266,07 zł; 310,42 zł	
– na nauczyciela (1 etat) objętego Kartą Nauczyciela (110% od kwoty 3.045,21 zł, tj. bazowej z 2019 r.)	3.349,73 zł
– na jednego emeryta (rencistę) byłego pracownika uczelni publ. (10% rocznej najniższej emerytury za rok poprzedni) 1.490,88 zł (w roku 2022) 1.588,62 (w roku 2023)	
• Uznaniowe: – na emeryta i rencistę (6,25% od kwoty jak przy podst.)	277,16 zł
– zwiększony na niepełnosprawnego (6,25% od kwoty jw.) 277,16 zł , a łącznie z podstawowym	1.940,13 zł
– zwiększenie na każdą zatrudnioną osobę, pod warunkiem przeznaczenia całości tego zwiększenia na prowadzenie złobka lub klubu dziecięcego (7,5% od kwoty jak przy podstawowym)	332,59 zł

STAWKI DIET I RYCZAŁTÓW ZA PODRÓŻE SŁUŻBOWE (od 01.01.2023)

• Dieta (gdy nie zapewniono ani jednego posiłku)	45 zł (od 01.01.2023 r.)	38 zł (do 31.12.2022 r.)
• Ryczałt na dojazd (20% diety)	9 zł (od 01.01.2023 r.)	7,60 zł (do 31.12.2022 r.)
• Ryczałt za nocleg (150% diety)	67,50 zł (od 01.01.2023 r.)	57 zł (do 31.12.2022 r.)

Uwaga: Dieta jest zmniejszana o koszt zapewnionego bezpłatnego częściowego wyżywienia, przyjmując, że śniadanie i kolacja stanowią po 25% diety, tj. po 11,25 zł (od 01.01.2023 r.) i po 9,50 zł (do 31.12.2022 r.) a obiad 50% diety, tj. 22,50 zł (od 01.01.2023 r.) i 19 zł (do 31.12.2022 r.). Przy zapewnieniu wszystkich trzech posiłków dieta nie przysługuje.

STAWKI ZA 1 KM PRZEBIEGU POJAZDU (od 17.01.2023 r.)

• Sam. osob. o poj. do 900 cm ³	(od 17.01.2023 r.) – 0,89 zł /1 km;	(do 16.01.2023 r.) – 0,5214 zł /1 km
• Sam. osob. o poj. powyżej 900 cm ³	(od 17.01.2023 r.) – 1,15 zł /1 km;	(do 16.01.2023 r.) – 0,8358 zł /1 km

Uwaga: W przypadku gdy oświadczenie pracownika o używaniu samochodu zostało złożone i nierozpatrzone przed 17.01.2003 r. do ustalania miesięcznego ryczału stosuje się nowe stawki.

ODSETKI ZA ZWŁOKĘ W PŁATNOŚCIACH

• Ustawowe z tytułu świadczeń cywilnoprawnych – rocznie (art. 481 §2 ⁴ Kodeksu cywilnego): od 09.12.2021 r. – 7,25% od 07.04.2022 r. – 10,00% od 08.07.2022 r. – 12,00%	od 09.02.2022 r. – 8,25%; od 06.05.2022 r. – 10,75% od 08.09.2022 r. – 12,25%	od 09.03.2022 r. – 9,00%; od 09.06.2022 r. – 11,50%;
• Z tyt. zobowiązań podatkowych oraz składek na ubezpieczenia społeczne (rocznie): od 09.10.2014 r. – 8,00% od 07.04.2022 r. – 12,00% od 08.07.2022 r. – 16,00%	od 09.02.2022 r. – 8,50%; od 06.05.2022 r. – 13,50% od 08.09.2022 r. – 16,50%	od 09.03.2022 r. – 10,00%; od 09.06.2022 r. – 15,00%;

ROZCZNA KWOTA GRANICZNA PODSTAWY WYMIARU SKŁADEK W ROKU 2022 i 2023

• kwota, powyżej której nie bierze się składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	177.660 zł (w 2022 r.);	208.050 zł (w 2023 r.)

SKŁADKI NA UBEZPIECZENIA W ROKU 2022 i 2023

• Spoleczne – fundusz emerytalny (pracownik – 9,76%; pracodawca – 9,76%)	19,52%
– fundusz rentowy (pracownik – 1,5%; pracodawca – 6,5%)	8,00%
– fundusz chorobowy (tylko pracownik)	2,45%
– f. wypadkowy (tylko pracodawca)	od 0,67% do 3,33%
Razem ubezpieczenia społeczne: pracownik: 13,71% pracodawca: od 16,93% do 19,59%	
• Fundusz pracy i Fundusz Solidarnościowy (2,0% + 0,45% – tylko pracodawca)	2,45%
• GFŚP (tylko pracodawca)	0,10%
• Fundusz Emerytur Pomostowych (tylko pracodawca)	1,50%
• Zdrowotne (tylko pracownik – bez odliczania)	9,00%

MINIMALNE SKŁADKI NA UBEZP. SPOŁ. ORAZ FP I FS DLA PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ, KTÓRZY NIE KORZYSTAJĄ Z ULG W 2022 I 2023 ROKU

• Minimalna podstawa wymiaru miesięcznej składki na ubezpieczenia społeczne oraz FP i FS:			
– od 01.01. do 31.12.2023 r. (60% planow. przecięt. mies. wynagr. w gosp. narod. na 2023 r.):		4.161 zł	
– od 01.01. do 31.12.2022 r. (60% planow. przecięt. mies. wynagr. w gosp. narod. na 2022 r.):		3.553,20 zł	
• Minimalna składka na ubezpieczenie społeczne			
– od 01.01. do 31.12.2023 r.	(bez chorobowego – 29,19%):	1.214,60 zł	i (z chor. – 31,64%): 1.316,54 zł
– od 01.01. do 31.12.2022 r.	(bez chorobowego – 29,19%):	1.037,18 zł	i (z chor. – 31,64%): 1.124,23 zł
w tym:			
– f. emerytalny (19,52% podstawy wymiaru):	(za 2023 r.)	812,23 zł	(za 2022 r.) 693,58 zł
– f. rentowy (8% podstawy wymiaru):	(za 2023 r.)	332,88 zł	(za 2022 r.) 284,26 zł
– f. wypadkowy (1,67% podstawy wymiaru):	(za 2023 r.)	69,49 zł	(za 2022 r.) 59,34 zł
– f. chorobowy (2,45% podstawy wymiaru):	(za 2023 r.)	101,94 zł	(za 2022 r.) 87,05 zł
• Minimalna składka miesięczna na Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy			
– od 01.01. do 31.12.2023 r. (2,45% podstawy wymiaru)			101,94 zł
– od 01.01. do 31.12.2022 r. (2,45% podstawy wymiaru) 87,05 zł			
• Minimalna składka na Ubezpieczenie Zdrowotne (9% minimalnego wynagrodzenia):			
	314,10 zł (od 01.01. do 30.06.2023 r.);		324 zł (od 01.07. do 31.12.2023 r.);
	270,90 zł (od 01.01. do 31.12.2022 r.)		

Uwaga! Przy działalności gospodarczej podstawa naliczania składki zdrowotnej oraz jej wysokość zależy od wyboru sposobu opodatkowania tej działalności. Przy podatku liniowym i zasadach ogólnych podstawą wymiaru jest dochód, a wymiar składki to 4,9% z możliwością odliczenia od dochodu do 10.200 zł zapłaconej w roku 2023 składki, a w 2022 r. 8.700 zł. Przy zasadach ogólnych wymiar składki to 9% dochodu (bez odliczania). Przy ryczałcie ewidencjonowanym podstawą wymiaru składki jest przeciętne w sektorze przedsiębiorstw z zyskiem za IV kw. roku poprzedniego, a wymiar uzależniony jest od wysokości osiągniętego przychodu z możliwością odliczenia od przychodu do 50% zapłaconej w roku składki. Przy karcie podatkowej składka wynosi 9% minimalnego wynagrodzenia z możliwością odliczenia od podatku 19% zapłaconej w roku składki. Przy każdej z wymienionych form opodatkowania (niezależnie od osiągniętych przychodów lub dochodów) składka nie może być niższa niż 9% minimalnego wynagrodzenia za pracę.

PROGI DOCHODOWE I SKALA PODATKU DOCHODOWEGO W ROKU 2022 i 2023

Podstawa obliczenia podatku w złotych		Podatek wynosi
ponad	do	
	120.000	12% minus kwota zmniejszająca podatek 3.600 zł
120.000		10.800 zł + 32% nadwyżki ponad 120.000 zł

KWOTA ZMNIEJSZAJĄCA PODATEK (ULGA) DO ROZLICZENIA DOCHODU ZA ROK 2022 i 2023

• Rocznie za rok podatkowy:	3.600 zł
• Miesięcznie odliczana przez płatników w ciągu roku	300 zł

ZRYCZAŁTOWANE KOSZTY ZE STOSUNKU PRACY W ROKU 2022 i 2023

Pracownik	Rocznie	Miesięcznie uwzględniane przez płatników w ciągu roku
Jednoetatowiec miejscowy	3.000 zł	250,00 zł
Wieloletowiec miejscowy	4.500 zł	250,00 zł
Jednoetatowiec dojeżdżający	3.600 zł	300,00 zł
Wieloletowiec dojeżdżający	5.400 zł	300,00 zł

ULGA PRORODZINNA (ODLICZANA OD PODATKU) W ROKU 2022 i 2023

• Rocznie za każde wychowywane dziecko przez 12 miesięcy:			
– za pierwsze	– 1.112,04 zł	– za drugie	– 1.112,04 zł (2.224,08 zł za dwoje)
– za trzecie	– 2.000,04 zł (4.224,12 zł za troje)	– za czwarte i każde następne	– 2.700,00 zł (6.924,12 zł za czworo)

LIMITY DOPUSZCZALNYCH PRZYCHODÓW (OD 01.03.2022 R. DO 28.02.2023 R.) DLA POBIERAJĄCYCH ŚWIADCZENIA PRZEDEMERYTALNE

• Miesięcznie – dopuszczalna kwota przychodu (25% przecięt. miesięcz. wynagr. w gosp. za 2021 r.)	1.415,60 zł
– graniczna kwota przychodu (70% przecięt. miesięcz. wynagr. w gosp. za 2021 r.)	3.963,80 zł
• Rocznie – dopuszczalna kwota przychodu (25% przecięt. miesięcz. wynagr. w gosp. za 2021 r. x 12)	16.988,40 zł
– graniczna kwota przychodu (70% przecięt. miesięcz. wynagr. w gosp. za 2021 r. x 12)	47.565,60 zł
• Gwarantowana kwota świadczenia przedemerytalnego przysługująca osobie osiągnącej przychód przekraczający dopuszczalną kwotę przychodu, ale nie wyższy niż graniczna kwota przychodu: – miesięcznie 675,35 zł	– rocznie 8.104,20 zł

Uwaga! W przypadku przekroczenia dopuszczalnej kwoty przychodu (osiągnięty przychód bez doliczenia wysokości pobieranego świadczenia lub zasiłku przedemerytalnego) – miesięcznej **1.415,60 zł** lub rocznej **16.988,40 zł**, a nieprzekroczenia granicznej kwoty przychodu (tj. osiągnięty przychód bez doliczenia wysokości pobieranego świadczenia lub zasiłku przedemerytalnego) miesięcznej – **3.963,80 zł** lub rocznej **47.565,60 zł**, świadczenie podlega zmniejszeniu o kwotę przekroczenia. W przypadku gdy w wyniku zmniejszenia kwota świadczenia byłaby niższa niż **675,35 zł**, świadczenie wynosi **675,35 zł** miesięcznie (**8.104,20 zł** rocznie). W przypadku przekroczenia kwoty granicznej świadczenie podlega zawieszeniu. Gdy dopuszczalna kwota przychodu nie jest przekroczona, świadczenie przysługuje w pełnej wysokości.

DODATKOWY WSKAŹNIK WALORYZACJI KAPITAŁU (STANOWIĄCEGO PODSTAWĘ DO WYLICENIA EMERYTURY) DLA SKŁADAJĄCYCH WNIOSK W I KW. ROKU 2023, A WYNIKAJĄCY Z WALORYZACJI KWARTALNYCH

• 23% dla kapitału na koncie w ZUS (tj.: 14,10% za I kw. 2022 r. + 5,8% za II kw. 2022 r. + 3,1% za III kw.)
• 5,31% dla kapitału na subkoncie w ZUS (tj.: 1,77% za I kw. 2022 r. + 1,77% za II kw. 2022 r. + 1,77% za III kw.)

Uwaga! Każdy ubezpieczony ma w ZUS gromadzony kapitał na koncie (pochodzący z kapitału początkowego naliczonego za pracę przed 01.01.1999 r. oraz składek odprowadzanych od 01.01.1999 r.) oraz niektórzy ubezpieczeni dodatkowo na subkoncie (kapitał przekazany z OFE oraz od części składki przekazywanej od 01.05.2011 r.), z którego będzie miał wyliczoną w przyszłości emeryturę. Gromadzone kapitały zarówno na koncie jak i subkoncie są corocznie (od 1 czerwca) powiększane o roczny wskaźnik waloryzacji za rok poprzedni i zapisywane na koncie i subkoncie. Gdy ubezpieczony przechodzi na emeryturę, ZUS zgromadzone i zwaloryzowane ostatnio (tj. o wskaźnik roczny) kapitały powiększa dodatkowo o odpowiedni wskaźnik (w zależności od daty przejścia) wynikający z przysługujących waloryzacji kwartalnych (tj. za I kw. lub I + II kw. roku przejścia lub za I + II + III + IV kw. roku poprzedzającego rok przejścia)

Opracował JERZY PŁAZA